

Effectief leren, lesgeven en opleiden

Waarom?

De zomerscholen zijn gericht op kinderen die omwille van de sluiting van de scholen door Corona of door de lange zomervakantie een leerachterstand oplopen. Als we deze kinderen een duwtje in de rug willen geven, is het nodig om te weten hoe leren en lesgeven het beste werkt.

Wat?

We laten ons informeren en inspireren door de wetenschap. De wetenschap dient hierbij als gids voor onze professionele ontwikkeling. Minstens even belangrijk is onze ervaring met de context en met wat voor ons goed voelt als leerkracht.

Hoe?

In de eerste kolom vind je zes effectieve leerstrategieën die gebaseerd zijn op de strategieën van [The learning scientists](#). We beschrijven ze kort. [Hier](#) vind je ze uitgebreid. 'Effectief leren' is nog niet hetzelfde als 'effectief lesgeven'. Daarom vind je in de tweede kolom didactische tips en werkvormen om als begeleider van een zomerschool mee aan de slag te gaan.

Effectief leren	Effectief lesgeven
Gespreid leren en oefenen. Je kan beter drie keer een uur bezig zijn met een onderwerp verspreid over een week dan drie uur na elkaar met hetzelfde onderwerp bezig zijn op een dag. Anders 'herken' je wel leerstof, maar herhaal je niet.	- Geef instructie en oefen de leerstof verschillende dagen in - Herhaal elke dag - Rond een hoofdstuk niet af met een toets, maar kom er nog regelmatig op terug.
Haal actief kennis op uit het geheugen. De leerwinst is groter als kinderen op een actieve manier proberen te herinneren wat ze nog (of al) weten over een bepaald onderwerp. Kinderen laten vertellen door hen vragen te stellen, werkt beter dan hen iets te laten nalezen of het zelf te vertellen.	- Stimuleer leerlingen om actief te herhalen door bijvoorbeeld aan elkaar te vertellen. - Check voor, tijdens en na de les actief of alle leerlingen (studenten) het begrepen hebben. - Laat studenten hun voorkennis met elkaar delen via diverse werkvormen. Zo worden de verschillen in voorkennis kleiner en groeien ze naar elkaar toe.
Breng de leerstof tot leven. De leerstof actief verwerken door vragen te stellen, verbanden te leggen,... helpt voor een verankering in het geheugen van de leerling van die leerstof.	- Zorg steeds voor een 'kapstok' bij het introduceren van nieuwe leerstof. Een kapstok is iets wat de leerlingen al kennen zodat er verbanden kunnen

	gelegd worden het gekende en ongekende - Gebruik voorbeelden die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen - Werk projectmatig. Zo kan zowel taal en wiskunde aan bod komen in een project over klimaat - Zorg voor haalbare uitdagingen voor elke leerling.
Combineer woord en beeld. Ons brein wordt bij een combinatie van woord en beeld op twee verschillende manieren aangesproken. Informatie die gecombineerd wordt aangeboden door middel van woord (geschreven of gesproken) en beeld (foto, animaties, mindmaps,...) blijft beter hangen in ons geheugen.	- Ondersteun jouw uitleg steeds met een beeld - Stimuleer leerlingen om zelf beelden te gebruiken om leerstof te structureren (van mindmaps tot zelfgemaakte strips) - Let er op om leerlingen niet te overladen met prikkels. Een combinatie van woord en beeld leidt idealiter niet tot een te veel aan info
Afwisseling van inhouden. Wissel de volgorde van leerinhouden of oefeningen af tijdens het studeren.	- Vermeng leerinhouden/oefeningen met leerinhouden/oefeningen uit eerdere lessen. - Volg niet altijd de volgorde van werkblaadjes of werkboeken als die steeds op dezelfde manier zijn opgebouwd - Stimuleer leerlingen om een planning te maken waar ze leerinhouden instuderen elke keer op een andere volgorde
Maak gebruik van modeloplossingen. Voorbeelden zien van het gewenste resultaat en uitgewerkte problemen en handleidingen krijgen met daarin de juiste oplossingsstrategieën. Het helpt allemaal om denk- en doestappen te imiteren, te automatiseren en je eigen te maken.	- Geef niet enkel een voorbeeld van het gewenste resultaat, maar ook van hoe je er geraakt - Laat leerlingen zelf stappenplannen maken die ze achteraf kunnen raadplegen voor het maken van oefeningen - Geef bij een modeloplossing steeds toelichting waarom het de juiste oplossing is - Gebruik de ruimte om modeloplossingen te laten zien van andere leerlingen